

Björn
medlem av studieutvalget i AKP(m-l).

Til studieutvalget i AKP(m-l),
AKP(m-l) Arbeidsutvalget.

OM AKP(M-L) SITT FORHOLD TIL STUDIEFORBUNDET NY VERDEN.

1. INNLEDNING.

Studieutvalget i AKP(m-l) skal diskutere Ny Verden, og komme fram til forslag til hva slags politikk vi skal jobbe for i denne fronten. På bakgrunn av egne erfaringer fra voksenopplæringsvirksomhet, og mitt arbeid i studieutvalget og Studieforbundet Ny Verden vil jeg legge fram endel synspunkter til debatt.

Studieforbundet Ny Verden har utviklet seg fra å være en liten organisasjon underlagt AKP(m-l) til å bli en ekspansiv bedrift med mange tilslutta interessegrupper, og en omsetning på flere millioner kroner.

AKP(m-l) har ikke idag en politikk i fronten som tilsvarer denne situasjonen, og det skaper mange unødvendige problemer, og en usikkerhet om hva slags strategi AKP(m-l) egentlig har for utvikling av Ny Verden på litt lengre sikt.

2. NY VERDEN EN FRONT ELLER EN PARTIBEDRIFT?

Slik jeg oppfatter det ble Ny Verden startet opp som en "partibedrift" for å betjene AKP sin studievirksomhet, og med mål om å få statstilskudd til dette arbeidet. I de første årene ble studiese-kretser Ny Verden betalt av AKP(m-l), og tilskuddsordninger fra departementet ble tilkjent Ny Verden fordi AKP skulle gis de samme demokratiske rettigheter til å få tilskudd til sine studieaktiviteter som andre politiske partier. På et tidspunkt var derfor Ny Verden reelt sett en partibedrift.

Vedtektene i Ny Verden slår imidlertid klart fast at den er en organisasjon som er "åpen for medlemskap for alle organisasjoner som er interessert i å bruke Ny Verdens tilbud til voksenopplæring og studieformål".

I dag finnes det et stort antall organisasjoner som har sluttet seg til Ny Verden: Norsk Amatørkulturforbund, Interessegruppa for kvinner med spisevegring, Folkeaksjonen mot hasj, Kvinnefronten, Tamil Development Network of Norway, NUFO Oslo for å nevne noen. Og andre organisasjoner har meldt sin interesse: Sykepleierstudentene søker medlemskap, Lærerlaget, Sykepleierforbundet vurderer nå om de skal slutte seg til.

Denne utviklinga har på mange måter vært meget bra: AKP har i Ny Verden oppretta kontakt, og fått i stand et samarbeid mellom mange progressive organisasjoner. Det gir økte muligheter for politisk innflytelse, og har gitt Ny Verden et bedre økonomisk fundament. Denne ekspansjonen gjør det nå mulig for Ny Verden å overleve Departementet sin planlagte "slakting" av de mindre studieorganisasjonene.

Det har vært uenighet i synet på hva slags organisasjon Ny Verden skal bli. Kampen har stått mellom hvor "brei" eller "snever" denne fronten skal være, og det har i lang tid vært en diskusjon om hvordan AKP skal kunne sikre seg "kontrollen" over Ny Verden.

Etter mitt syn har ikke AKP(m-l) idag noen større rett enn de andre medlemsorganisasjonene til å ha "kontroll" over Ny Verden. Ny Verden er i dag en front hvor sammen med flere andre organisasjoner har inngått et studieteknisk samarbeid.

AKP(m-l) vil her ha mange felles interesser med de andre organisasjonene i å bygge opp en profesjonell og godt drevet voksenopplæringsorganisasjon. Det vil oppstå interessekonflikter og konflikter, - men disse kan bare løses gjennom demokratiske diskusjoner i Ny Verden sine valgte organer. Noen ganger vil AKP vinne i slike interessekonflikter, andre ganger tape.

Samtidig vil AKP(m-l) hele tiden komme tapende ut i de forskjellige interessekonfliktene i Ny Verden hvis vi ikke jobber profesjonelt for å ivareta våre interesser.

- AKP(m-l) er, og har vært den viktigste ressursen for å utvikle Ny Verden. Samtidig oppfattes AKP(m-l) som en "belastning" for fronten. AKP(m-l) "skremmer" andre organisasjoner fra å bli med i fronten, og kan være et hinder for at folk går på de mest salgbare kursa i Ny Verden (kast-deg-frampå-kursa). AKP(m-l) vil derfor spontant bli utsatt for press om å tone ned sin egen profil på kurs, og på lang sikt kunne bli oppfatta som et "hår i suppa". Denne motsigelsen vil stå i fronten hele tiden, og kan bare motvirkes gjennom at AKP(m-l)

1. Driver et skikkelig arbeid i fronten. Vinner tillit.
2. Driver et omfattende studiearbeid, - blir "uunnverlige i fronten fordi vi er den mest vitale delen i organisasjonen. Det betyr å holde på, og utvikle våre egne kommersielle kurs: "Kast-deg-frampå" osv.

Strategisk sett så må AKP(m-l) forvalte sine interesser i fronten på en slik måte at hvis det på lang sikt skulle vise seg at vi virkelig blir "skvisa" fra fronten så kan vi ta med oss all kursvirksomheten over til en annen voksenopplæringsorganisasjon. Det bør derfor ikke være noen tvil om hva som er "AKP" sin kursvirksomhet, og hva som er Ny Verden sin kursvirksomhet. Når disse skillelinjene blir visket ut, så vil AKP(m-l) virkelig kunne begynne å få problemer i fronten.

AKP(m-l) må derfor ivareta sine forretningsmessige interesser/ politiske interesser i fronten på en mer profesjonell måte. Idag har AKP(m-l) sammen med RU/ NKS ca halvparten av de registrerte kursene (1988). I tillegg er AKP folk drivkrafta i å avholde en rekke andre kurs, utvikle kurs osv.

AKP(m-l) kan ikke forvente at Studieforbundet NY Verden spesielt ivaretar AKP(m-l) sine interesser.

Videre vil det også være slik at arbeid som framtrer som Ny Verden arbeid tjener AKP sine interesser (f.eks er det mulig å

selge et Ny Verden kurs til Naturvernforbundet, men ikke et AKP kurs).

Poenget her er å slå fast at det må være AKP som styrer hvordan våre kurs skal brukes/ profileres, og hvordan arbeidskraft i AKP(m-1) skal brukes. Skal f.eks Ny Verdenkurs som bruker AKPere som kursledere kunne skje uten godtgjørelse til AKP?

Disse tingene må vi avklare, og det må inngås ryddige forretningsmessige avtaler.

AKP har utvikla det kurset som har blitt sden største suksessen i Ny Verden (kast-deg-frampå). Disse kursene står nå for ca. 30% av kursene i Ny Verden. En stor del av diss kursene er registrert som Ny Verden kurs. "Avleggere" av dette kurset som er utviklet av AKPere, og som drives av AKPere er i noen tilfelle Ny Verden kurs (Treningsleirkurset), i andre tilfeller er dette ennå ikke avklart (stå sammen kursene). Hva er AKP sin mening om dette?

Studieutvalget i AKP(m-) skal ivareta AKP sine interesser i Ny Verden. Daglig leder i Studieforbundet Ny Verden sitter i studieutvalget, og det gir oss glimrende muligheter til å utvikle en politikk for AKP i denne fronten.

Studielederen i Ny Verden står i en dobbeltrolle. På den ene siden er han som daglig leder i Ny Verden underlagt styret der, og i den grad det er uenighet mellom AKP og Ny Verden, må han følge pålegg fra Studieforbundet Ny Verden. Samtidig må han arbeide for AKP sin politiske linje i denne fronten på lik linje med AKPere i andre fronter. AKP må imidlertid slåss åpent for sin linje i fronten på styremøtene.

Oppsummering. Forslag til tiltak:

1. AKP(m-1) må korrigere frontpolitikken sin i Ny Verden. Vi må innse at vi ikke har noen "særrettigheter", og ta de nødvendige sjølkritikker der vi har gjort feil.

2. Vi må styrke det politiske arbeidet vårt i fronten. Å sitte i styret i Ny Verden må bli en høyt prioritert politisk oppgave. Interessene til AKP(m-1) bør ivaretas av en av de ansatte i studieutvalget. Studieutvalget må fortløpende diskutere vårt arbeid i Ny Verden.

3. De kommersielle kursene til AKP(m-1); Kast-deg-frampå, Torstein Dale kurs, rasisme-kurs osv. Bør markedsføres og selges gjennom AKP sin egen salgsgorganisasjon: Studietjenester. Kursene registreres gjennom Ny Verden på vanlig måte.

tas copyright på alle våre kurs.

4. Det bør føres nye forhandlinger med Ny Verden for å oppjustere avtalene på økonomiske avtaler på gamle/ nye kurs. Dette gjelder spesielt kast-deg-frampå-kursa, men det bør også inngås avtaler der Ny Verden bruker konsulenttjenester fra AKP, eventuelt våre folk som kursledere.

3. STRATEGI FOR 90 - ARENE.

Så over til en annen viktig motsigelse. Hvordan ønsker AKP(m-1) at Ny Verden skal utvikle seg i løpet av 90-åra?

Jeg vil her prøve å ta opp noen av de viktigste motsigelsene i forhold til hva slags strategi Ny Verden bør følge i sitt videre arbeid.

A. Brei eller "smal" front?

Studieforbundet Ny Verden har etter en kjempeinnsats fra Eirik, og med god hjelp fra kvinnene i AKP (kast-deg-frampå) hatt en "feberpreget" vekstkurve. Fra 1985 til 1988 er kursvolumet firedoblet. I rapporten for 1988 er det rapportert inn 696 kurs, og 21.490 studietimer. Og jeg anser det ikke som umulig at kursvolumet øker ytterligere raskt i løpet av de nærmeste fem årene. Det er ikke utenkelig med et studievolument på rundt 50.000 studietimer, - en omsetning på 5 millioner, og 4-5 ansatte i 1993.

Det er sannsynligvis blitt undervurdert hvilke store politiske muligheter denne situasjonen gir partiet.

Nå ved inngangen til 90 årene må AKP som en av mange organisasjoner prøve å utvikle en politikk som vi ønsker skal få gjennomslag i fronten.

Det første store spørsmålet dreier seg om hva slags front vi ønsker at Ny Verden skal bli.

Vedtektene åpner som kjent for at "alle" kan bli medlemmer. I dag går det en viktig diskusjon som fortsatt dreier seg om bredden på fronten. Profilen til Ny Verden har til nå vært AKP med sine organisasjoner (RV, RU, NKS), en del fronter i "alternativbegnelsen" i tillegg til Norsk Amatørkulturforbund.

Ny Verden merker nå økende interesse fra deler av fagbevegelsen: NUFO, Lærerlaget, Sykepleierforbundet.

En slik utvikling, med medlemmer fra så svære organisasjoner som bl.a lærerlaget, vil gjøre at profilen i Ny Verden vil endre seg, AKP vil "miste" mer av kontrollen.

På den andre siden vil en slik ekspansjon lage et bedre fundament for, og ikke minst behov for oppbygging av regionale Ny Verden kontor. AKP har i dag en stor mulighet til å lede an i dette arbeidet, og kombinere denne satsingen med en satsing på profesjonalisering av partiet.

Altså: Partiet vil få "mindre kontroll" sentralt, men større mulighet til regional satsing og politisk innflytelse.

Jeg vil støtte en slik utvikling, - men det vil kreve en mye strammere jobbing fra AKP sin side i fronten. Utan en plan for å styrke dette arbeidet, vil AKP som organisasjon i fronten på lang sikt sannsynligvis svekke sine muligheter (flere om "beinet", - vanskeligere å få gjennomslag for "vår" politikk).

Jeg tror også at en slik utvidelse av "bredden" vil gjøre det lettere å få andre viktige organisasjoner å slutte seg til Ny Verden. Dette gjelder ikke minst miljøbevegelsen, og deler av den anti-imperialistiske bevegelsen.

Den erfaringen som jeg har, og som jeg får referert til av andre, er at den kursvirkningen som vi har hatt i samarbeid med andre organisasjoner/ for andre organisasjoner har gitt oss mye tillit og "good will". Gjennom kurssamarbeid har vi mulighet til å være med på å prege organisasjonene sin "tenkning".

Hovedmålet for 90 årene bør imidlertid fortsatt være "alternativ-

bevegelsen".

Målgrupper for Ny Verden:

- "Alternativbevegelsen":

Miljøorganisasjonene: (NU, FIVH, NNV). Solidaritetesorganisasjonene (Fellesrådet, Eritreafronten, LAG). SOS rasisme. osv.

- Fagbevegelsen: Lærerlaget, Sykepleierforbundet..

- Ungdoms og studentorganisasjoner:

YLI, Operasjon Dagsverk, Landslaget for norske sykepleierstudenter, - lærerskolestudenter.....

-kulturbevegelsen

- Hvis AKP skal gå inn for en "innsnevring av fronten" så må det legges fram forslag om vedtektsendring til årsmötet.

B. Studieteknisk samarbeid eller noe mer?

I vedtektene står det at medlemskap i Ny Verden kun innebærer studieteknisk samarbeid. Sann som jeg skjønner det så skal "forbundet virksomhet drives og utvikles i samarbeid med medlemsorganisasjonene".

Vedtektene legger opp til at studieforbundet Ny Verden selv ikke skal utvikle et omfattende studiearbeid, og at medlemsorganisasjonene skal drive på mest mulig uavhengig og selvstendig basis. I dag så går utviklingen i retning av at Ny Verden utvikler et selvstendig arbeid, og at det bygges opp en stab for å betjene organisasjonen. Treningsleirkurset har blitt et Ny Verdenkurs, - ca. 170 kurs var i 1988 registrert som Ny Verdenkurs., Det er videre ansatt en person med oppgave å arbeide med solidaritetsstudier.

Denne utviklingen bryter i dag med vedtektene, og bryter rammene for det som skal være grunnlaget for Ny Verden. Nemlig det studietekniske samarbeidet.

Det er imidlertid en del argumenter som taler for at Ny Verden skal bli noe med enn et studieteknisk samarbeid, og det er mye som taler for det motsatte.

Jeg vil først begynne med motargumentene.

Ny Verden er i dag i ferd med å vokse til å bli et relativt stort studieforbund. Som studieorganisasjon så er Ny Verden en "bastard". Ny Verden er ikke det studietekniske redskapet til en organisasjon: et parti, en interesseorganisasjon. Og har dermed heller ikke tilgang på andre ressurser enn sine egne. På den andre sida så er ikke Ny Verden en organisasjon som skal tilpasse seg markedet for voksenopplæring: Bygge opp et apparat som arbeider med norskopplæring, blomsteroppsatser osv slik AOF, Friundervisningen og Aftenskolen (Høyre) driver. Ny Verden sin unike mulighet ligger nettopp i å utvikle mangfoldet av studiearbeidet som foregår i medlemsorganisasjonene selv. Jeg tror at Ny Verden er dømt til å mislykkes hvis vi tar mål av oss å bli som de andre store organisasjonene.

La meg ta et eksempel. -

Ny Verden ønsket å utvikle "Treningsleirkurset for miljøvernere" til å bli et produkt som selges på kursmarkedet på samme måte som "Kast-deg-frampå". Det er ikke tvil om at det er behov for et slikt kurs, - men: Det er jævlig kostbart å drive fram dette

6

kurset, og ikke minst du skal ha en stor betalingsdyktig kjøpergruppe som er villig til å betale det det koster å drive dette kursarbeidet på kommersiell basis. Kast-deg-frampå kursa koster i dag ved salg 7.000 kr, kursavgift når AKP sjøl kjører kursa er kr. 500 - 600 pr. deltager. Rundt dette kurset er det et stort betalingsdyktig marked (fagbøvelsen, kvinner i alle miljøer), og det er mulig å drive kurset med overskudd:

MEN DET FORUTSETTER AT ALLE KURSLEDERERENE ARBEIDER GRATIS.

Ny Verden som egen organisasjon kan ikke basere sin virksomhet på at folk fra andre organisasjoner arbeider gratis for Ny Verden. Folk vil arbeide gratis for sin organisasjon, for å hjelpe/styrke denne. Ved å la organisasjonene selv ta hånd om denne slags kurs vil det være mulig å satse på kurs som er politisk viktig, og det vil være mulig for organisasjonene selv å tjene penger på noen av disse kursene hvis de selv har styringa.

Jeg satte selv opp et budsjett på Treningsleirkurset som betød at vi måtte ha inn ca. 300.000 kr. for å drive dette på en profesjonell nok måte (omsetning av 30 kurs). Med et salg på kr. 7000,- pr. kurs så vil man kunne komme i balanse, forutsatt at alle kursleder jobber gratis. Problemet er imidlertid at målgruppen for dette kurset ikke har råd til å betale så mye. Derfor vil denne satsingen fra Ny Verden sin side (selv med tilskudd fra Departementet; studieinstruktør) bety akkumulert underskudd for Ny Verden hvert år kursene drives. Dette vil gjelde på områdene solidaritetessstudier osv.

Denne utviklingsmodellen vil belaste medlemsorganisasjonene: Både tappe dem for penger (som ellers vill ha tilfalt dem: jfr "grønne penger" fra Treningsleirkurset. Disse må holdes tilbake hos Ny Verden hvis AKP arrangerer et kurs.), og arbeidsressurser (kursledere). Og denne uttappingen vil i første rekke ramme AKP, som er "ekspertene" innenfor disse områdene som Ny Verden ønsker å satse, og som også er kursarrangører innefor disse områdene. Lærerlaget, Sykepleierforbundet vil ikke bli "tappet" (dvs, få nei til å få "grønne penger", bruke sine heltidsansatte til å utvikle/ holde kurs for Ny Verden).

Kessursene som tilfaller Ny Verden bør derfor pløyes tilbake til medlemsorganisasjonene, og det er disse som bør ta "risikoen" på å satse på underskuddsprosjekt, og eventuelt bruke sine folk og penger for å oppnå politiske resultater. Et voksende byråkrati lønnet av Ny Verden, vil på lang sikt kunne bli en løkke som strammer seg til rundt organisasjonens egen hals og kveler den.

C Sterkere styring fra administrasjonen eller medlemsorganisasjonene?

Det er ikke tvil om at Ny Verden har blitt en så stor organisasjon å betjene at det er "umenneskelig" å klare dette alene. Administrasjonen bør derfor styrkes for å klare det daglige arbeidet. Men hvort mye bør sentraladministrasjonen styrkes, og hvilke oppgaver skal den løse?

Etter mitt syn bør sentraladministrasjonen ha ansvaret for den daglige driften: regnskap, kontakt med departementet, rapporter, statestikk osv. En slik administrasjon ville også få større oppgaver hvis den skulle ha ansvar for å utvikle egne kurs, selge

egne kurs osv. Dette er et arbeid som bør overføres til medlemsorganisasjonene.

Men i tillegg til dette er det et spørsmål om hvor vide fullmakter som skal overføres til administrasjonen. Vi står nå overfor en situasjon der Ny Verden vil kunne få en omsetning på rundt 5 millioner kroner, og med tilskudd til 4-5 ansatte, store rammeavtaler med DUH osv.

Et styre som er relativt ustabilt, har sjeldne møter, og sitter med lite kunnskaper om regelverk og økonomisk styring/ planlegging vil ikke ha noen forutsetninger for å styre utviklingen av Ny Verden, og vil lett miste kontrollen med utviklingen.

Vi står derfor overfor to utviklingsmodeller:

- Enten gi administrasjonen videre fullmakter.
- Eller styrke medlemsorganisasjonenes reelle innflytelse ved å styrke styringsorganene.

Den eneste forsvarlige modellen overfor medlemsorganisasjonene er å styrke deres mulighet til reell innflytelse. Dette kan gjøres på følgende måte:

1. Det velges et styre bestående av 6-8 personer fra medlemsorganisasjonene som møtes en gang pr. mnd. Styret velges på årsmøtet som er Ny Verden sitt øverste organ. Styret vil bli et arbeidende organ.

2. Det opprettes et representantskap hvor alle medlemsorganisasjonene har et medlem hver (representantskapet vil etterhvert kunne bli stort). Alle selvstendige landsomfattende organisasjoner (må ikke blandes sammen med stønadsberettigede) har møterett.

Representantskapsmøter er to ganger i året.

Alle organisasjoner som ikke er landsdekkende har møterett i sin fylkesorganisasjon.

Representantskapet vedtar fordeling av DUH midler, foredrag, innstiller på søknader til KUD osv.

3. Styreleder arbeider i delstilling. Ansvar for økonomisk styring/ strategisk planlegging, tilrettelegging av arbeidsoppgaver for administrasjonen.

D. Utbygging av fylkesorganisasjoner av Ny Verden.

Hordalandeksemplet (Kursvirkosomheten er mer enn femdoblet på to år) viser at det største vekstpotensialet for organisasjonen, og ikke minst en-av de største nytteeffektene for medlemsorganisasjonene ligger i å jobbe fram kunnskap om regelverk, og studievirksomhet ute i fylkene.

Ny Verden trenger å få inn erfaringer på hvordan dette arbeidet kan drives fram uten at det binder opp store økonomiske ressurs-er.

Midler fra Ny Verden kan brukes til å stimulere dette arbeidet. I dag får Ny Verden ca. 60.000 kr, i fylkeskommunal/ kommunal støtte. Dette er penger som bør øremerkes til oppbygging av distriktsorganisasjoner. Jæg syns forslaget om at det bare betales ut penger til de fylkene som har etablert eget styre, og kan legge fram eget budsjett er et godt forslag. På sikt bør det også kunne settes av penger som er øremerket som administrasjons-tilskudd til dette utbyggingsarbeidet. I løpet av et par tre år

vil dette dreie seg om minimum 100.000 kroner.

I tillegg så vil det være midler å hente fra kommunene/ fylkeskommunene. I Vestfold fikk man automatisk tilskudd til studieinstruktør når man passerte 3000 studietimer i fylket. Det finnes fylkeskommunale/ kommunale støtteordninger for medarbeiderkurs, tilskudd til kurs for spesielle målgrupper osv.

Strategi for 90 årene. sammenfatning.

1. Vi støtter linjen om å bygge ut Ny Verden til en bred front. Vi er for at Lærerlaget og andre "store, tunge" organisasjoner blir med i Ny Verden. Hovedvekten bør imidlertid fortsatt legges på solidaritet, kvinne, miljø, kultur....
2. Vi støtter vedtektene som slår fast at Ny Verden skal være et studieteknisk samarbeid mellom organisasjonene. Nei til linja med å utvikle Ny Verden sin særegne kursvirksomhet. Best mulig av økonomiske midler og stillinger skal tilfalle medlemsorganisasjonene.
3. Vi vil gå inn for en omorganisering av lederstrukturen i Ny Verden:
 - arbeidende styre som velges av årsmøtet
 - arbeidende styreleder med ansvar for økonomisk planlegging/ kontroll, forberedelser av styre/ representantskapsmøter.
4. Den største organisatoriske utbyggingen i 90 årene vil være knytta til oppretting av fylkesorganisasjoner. Frigjorte økonomiske ressurser i Ny Verden må kanaliseres inn i denne utbyggingen.

Forslag utarbeidet av Björn